

ÚTERÝ 6. ZÁŘÍ 2016

Prof. MVDr. Antonín Holub, DrSc.;

Krise našeho veterinárního studia po druhé světové válce

Bědy a devastace brněnského vysokého učení veterinárního po osvobození 27. dubna 1945 nekončily. Jestliže se jeho kampus stal v konečné fázi okupace součástí pevnostního pásma a sloužil i jako lazaret, byl v polovině května uzavřen znovu, tentokrát sovětskou armádou jako zajatecký tábor. Jeho postupné zpřístupňování mohlo zdoluhavě začít teprve v polovině září, ale i po té byl obrazem bezúspěšné zkázy.

Navíc se v polovině června všechny vrcholné veterinární korporace (akční výbor Spolku veterinárních mediků, představenstvo Zvěrolékařské komory i výbor Ústřední jednoty československých veterinářů) od své alma mater odvrátily. V memorandech vyslovily nekompromisní požadavek, aby místo Vysoké školy veterinární v Brně byla co nejdříve otevřena veterinární fakulta při univerzitě Karlově v Praze.

Při tom tlak na rychlé dokončení studia posluchačů z předválečného údobí prudce sílil. Tuto naléhavou společenskou nutnost mohla plnit jen brněnská Vysoká škola veterinární. Jiné možnosti nebylo. Přes krajně nepříznivé podmínky to zvládla. Již v roce 1945 vydala 68 a v roce 1946 dalších 86 veterinárních diplomů.

Do zimního semestru mezitím imatrikulovala 717 posluchačů, z toho víc než 500 do semestru prvního.

Prof. MVDr. Antonín Holub, DrSc.;

Mimobrněnské snahy o dislokaci našich veterinárních studií po druhé světové válce

V memorandech z června 1945 se všechny vrcholné veterinární korporace nekompromisně domáhaly, aby místo Vysoké školy veterinární v Brně byla co nejdříve otevřena veterinární fakulta při univerzitě Karlově v Praze. Tento požadavek byl již koncem roku 1945 modifikován; veterinární učení by mělo jako fakulta Masarykovy univerzity v Brně zůstat, ale měla se zřizovat veterinární učení další.

Nejrychleji byla tato fundátorská aktivita dovedena ke zdárnému konci na Slovensku. V Košicích byla v roce 1949 otevřena Vysoká škola veterinárska.

Zájem o zřízení dalších veterinárních učilišť však neustal ani v českých zemích. Centrální úlohu v něm hrála i nadále Karlova univerzita. Tyto snahy byly motivovány různě, i regionálními zájmy a problémy. Často byly též projevem ambicí místních politiků. Velmi aktivní byli veřejní činitelé v Českých Budějovicích, ale i v Plzni a Hradci Králové. V předkládaných návrzích však přece jen začala postupně nabývat převahy i argumentace biomedicínská.

Doc. PhDr. František Dohnal, CSc.; Univerzita Karlova v Praze – Farmaceutická fakulta v Hradci Králové;

Obor válečná chirurgie v Československu let 1918–1939 (K 80. výročí otevření Ústavu válečné chirurgie při I. chirurgické klinice UK

Zkušenosti lékařů z bojišť 1. světové války se odrazily v poválečném vývoji a zdokonalování oboru válečná chirurgie. Vznikla klasifikace zvláštností a specifiky jejích úkolů. Výrazným centrem rozvíjení oboru se stala I. chirurgická klinika UK v Praze pod vedením prof. MUDr. Arnolda Jiráska. Vrcholem snah o cílevědomý a vědecky orientovaný rozvoj oboru bylo založení Ústavu válečné chirurgie při tomto klinickém pracovišti.

Doc. PhDr. Eva Morovicsová, Ph.D. MPH; Univerzita Komenského v Bratislave;

Zdravotnícke školstvo na Slovensku od roku 1948 do druhej polovice 60. rokov 20. storočia

Autorka v příspěvku přibližuje systém vzdělávání zdravotnických pracovníků na Slovensku od roku 1948 do druhej polovice 60. rokov 20. storočia. Pozornosť venuje odbornej príprave stredných zdravotníckych pracovníkov, ako aj legislatívnym zmenám, ktoré sa vzťahovali k forme a obsahu štúdia. Súčasťou legislatívnych zmien bola aj úprava prípravy stredoškolských učiteľov pre výučbu odborných predmetov na stredných zdravotníckych školách, ktoré autorka bližšie analyzuje.

PharmDr. Tomáš Arndt; Univerzita Karlova v Praze – Farmaceutická fakulta v Hradci Králové; **Významné osobnosti z řad židovských farmaceutů z českých zemí od 18. do 20. století**

Příspěvek se věnuje významným osobnostem, které se prosadili v oboru farmacie, ať už na poli lékárenství, průmyslu, vědy či vojenské farmacie či se jiným způsobem významně zapsali do českých dějin. Na počátku tohoto výčtu stojí lékárník Hirsch Mischl Jeiteles, významný pražský lékárník PhMr. Max Fanta (mimo jiné vynálezce tzv. Fantovy misky Fantaschale), jeho dcera PhMr. Elsa Fantová, která byla první absolventkou studia farmacie v českých zemích, Richard Teichmann, lékárník a úspěšný podnikatel, PhMr. Karel Kurschner, správce lékárny terezínského ghetta, farmaceutičtí továrníci (Viktor Stein, Richard Heisler a další) anebo i rovněž vojenští farmaceuti ve Svobodově armádě za druhé světové války přednosta lékárenské služby armády PhMr. Arnošt Friedmann a vedoucí brigádní lékárny PhMr. Helena Petránková.

Mgr. Katarína Pekařová, PhD.; Univerzitná knižnica v Bratislave;

Známi i neznámi školskí lekári na území dnešného Slovenska na prelome 19. a 20. storočia

V úvode krátko charakterizujeme inštitúciu „školský lekár – učiteľ zdravotníctva“ zavedenej v Uhorsku na stredných školách v roku 1885, vymedzíme jeho úlohy a povinnosti. V hlavnej časti príspevku by sme chceli poukázať na praktickú činnosť školských lekárov na vybraných školách na dnešnom území Slovenska, ktorú dokumentujú výročné školské správy.

MVDr. Ladislav Dedek, CSc.; Veterinární a farmaceutická univerzita Brno;

Prof. MVDr. František Ševčík, rukopisné poznámky a další texty z let 1912–1930

Ševčík František se narodil v Jaroměřicích u Jevíčka dne 30. 9. 1886. Po středoškolském vzdělávání v Jevíčku, odešel studovat na Vysokou školu zvěrolékařskou ve Vídni jako vojenský akademik. V letech 1911 až 1927 vedl seznam veškeré odeslané pošty, seznam má 120 stran. Z odeslané se dá zjistit, s kterými osobnostmi si nejčastěji dopisoval nebo komu poskytoval peněžité dary. V období od 1. března 1912 do roku 1927, psal své odborné poznámky česky a německy na 183 stranách o bakteriologii, imunologii. Podle poznámek je zřejmé, že měl znalosti o imunitě proti toxinům, bakteriím, rozlišoval imunitu vrozenou a získanou, má nakreslenou křivku průběhu tvorby protilátek po imunizaci. V únoru 1917 byl uspořádán kurz pro laboratorní pracovníky vojenské polní laboratoře. V tomto období byla již v pojízdných laboratořích používána aglutinace, komplement fixační test, konglutinace a hemaglutinace. Poznámky uvádějí, co všechno laboratoř obsahovala. Vybavení pojízdné bylo uloženo v bednách označených písmeny (A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, L, M, N, O, P a R), u každé bedny bylo popsáno, co všechno obsahuje.

Doc. PhDr. Boris Titzl, Ph.D.; Univerzita Hradec Králové;

František Burian a Jedličkův ústav

Konstituování plastické chirurgie jako nového medicínského oboru u nás lze připodobnit k situaci, která se vyjadřuje úslovím „Náhoda přeje připraveným“.

Připraven byl chirurg MUDr. František Burian, který ošetření následků těžkých zranění zejména obličeje a rukou invalidů z první světové války přijal jako osobní výzvu; připraven byl i profesor MUDr. Rudolf Jedlička, který umožnil, aby Burian měl vůbec reálnou možnost nejen tyto „válečné poškozence“ léčit, ale poskytl mu i zázemí, aby nově vznikající obor mohl dále rozvíjet třeba i směrem k úpravě rozštěpových vad.

Jenže cokoliv nového naráží na specifickou neochotu úředních míst kompetenčně a administrativně vyřešit a zabezpečit trvalou existenci takové progresivní novinky. Přesně toto martyrium zažíval Burian, ale nevzdal se.

PhDr. Anna Falisová, CSc.; Slovenská akadémia vied;

Ján Ambro, Jiří Brdlík, Alojz J. Chura a ich prínos v oblasti starostlivosti o matku a dieťa na Slovensku

K výrazným osobnostiam dejín medicíny a zdravotníctva na Slovensku, ktorí výrazne prispeli k zvýšeniu starostlivosti o najmladšiu generáciu, nepochybne patrí Ján Ambro, Jiří Brdlík a Alojz J. Chura. J. Ambro pôsobil od roku 1873 ako primár pôrodnického oddelenia Krajskej nemocnice v Bratislave a zároveň riaditeľ a pedagóg

školy pre pôrodné asistentky. Od roku 1868, keď bol poverený vypracovať návrh opatrení na zníženie vysokej dojčenskej úmrtnosti, začal sa zaoberať problematikou starostlivosti o matku a dieťa. J. Brdlík patril k popredným odborníkom v oblasti pediatrie v ČSR. Položil základy pediatrie na Slovensku a v Bratislave vybudoval jednu z najlepších detských kliník v republike. Alojz J. Chura bol priekopníkom modernej pediatrie na Slovensku a v rokoch 1933–1945 pôsobil ako prednosta Detskej kliniky na Lekárskej fakulte UK. Všetci traja lekári v určitom časovom období pôsobili v Bratislave a položili základy systematickej starostlivosti o matku a dieťa na Slovensku.

MUDr. Marta Jiroušková, CSc. – MUDr. Jarmila Platová; Klub dejín medicíny pri Východoslovenskom múzeu v Košiciach – Univerzitná nemocnica Louisa Pasteura;

Prof. MUDr. Branislav Bohuš, CSc. – významná osobnosť československého telovýchovného lekárstva

Prof. MUDr. Branislav Bohuš, CSc. venoval celý svoj profesionálny život práci so športovcami. Prispieval k výberu športovcov pri preventívnych vstupných prehladkách začínajúcich športovcov, denne sa zúčastňoval tréningov jemu zverených oddielov. Sprevádzal športovcov na súťažiach, tréningových sústredueniach, ošetroval zranenia, liečil ochorenia počas pobytov na súťažiach a snažil sa ich čo najskôr vrátiť do akcie. Ako vedúci pracovísk telovýchovného lekárstva, krajský odborník sa staral o výskum v odbore a výchovu lekárov špecialistov.

PhDr. Mária Bujalková, CSc.; Univerzita Komenského v Bratislave;

Pitvy v kontexte európskej medicíny 16.–19. storočia

V novoveku sa okrem rozvoja anatómie (najmä zásluhou A. Vesalia) etablovali aj patológia a súdne lekárstvo ako samostatné lekárske odbory, pre ktoré majú pitvy zásadný význam. Verejné pitvy prezentované ako „anatomické divadlá“, boli na lekárske fakultách pravidlom; známa je verejná pitva J. Jessenia v roku 1600 v Prahe. Až na prelome 18. a 19. storočia dochádza na základe požiadavky sprístupnenia pitiev len pre študentov k premene anatomických divadiel na anatomické ústavy, pri ktorých sa zriaďovali aj pitevne. Prechod k „novej lekárskej vede“ (experimentálnej medicíne) predstavovali v 17. storočí objavy W. Harveya a M. Malpighiho. Osamostatnenie patologickej anatómie bolo spojené najmä s prácami J. B. Morgagniho v 18. storočí, ktorého význam v dejinách medicíny spočíva najmä v tom, že stanovil vzájomný vzťah medzi meniacimi sa klinickými prejavmi choroby videnými na živom tele a hmatateľnými zmenami orgánov v mŕtvom tele. Nový vývoj v klinickej patológii nasmerovali v 19. storočí dvaja vynikajúci patológovia tohto obdobia – K. Rokytanský a R. Virchow. Priekopnícke dielo Rokytanského potvrdilo pitvu ako primárnu metódu pre skúmanie mechanizmov chorôb a súčasne poskytlo základ pre uznanie patológie ako špeciálneho odboru. Vo Virchowovi vidí patologická anatómia tvorcu a predchodcu modernej patológie, ktorý ju vyviedol zo slepej uličky deskripcie k dynamickej interpretácii. Virchow predstavil aj detailnú techniku post mortem, ktorá mala slúžiť na identifikáciu abnormalít v orgánoch a uchovanie dôležitých anatomických vzťahov, ak to bolo potrebné ako dôkaz. V priebehu 16.–19. storočia prestalo byť súdne lekárstvo považované len za teoretickú činnosť, pretože bolo nakoniec prenesené do súdnej siene.

Doc. RNDr. Elena Ferencová, CSc. – RNDr. Eva Kráľová, PhD.; Univerzita Komenského v Bratislave;

Účinky geomagnetického a magnetického poľa na organizmus človeka z historického hľadiska a jeho využitie v medicíne

Autorky sa zaoberajú pozitívnym pôsobením magnetického poľa na organizmus, ktorého účinky sa začali využívať už Číňanmi pred viac ako 4000 rokmi. Záznamy o pôsobení magnetu však nachádzame i v egyptských papyrusoch a anticko-gréckych zápiskoch. V súčasnej dobe zažíva táto metóda svoju renesanciu. Magnetoterapia je jednou z najstarších foriem fyzikálnej terapie. Je to neinvazívna podporná terapia, na ktorú nevzniká návyk. Princíp magnetoterapie spočíva v pôsobení umelého magnetického poľa určitých parametrov na ľudský organizmus.

RNDr. Eva Kráľová, PhD. – Doc. RNDr. Elena Ferencová, CSc.; Univerzita Komenského v Bratislave;

Historický vývoj vo využívaní elektrofyziologických metód v biologickom výskume a lekárskej praxi

Biosignály sú neoddeliteľnou súčasťou funkcie živých systémov. Elektrické i neelektrické biosignály sa využívajú v diagnostike aj terapii. Autorky vo svojom príspevku uvádzajú prínos najvýznamnejších vedeckých osobností v oblasti elektrofyziológie a význam ich objavov pre medicínsku diagnostiku a terapiu (A. Hodgkin, A. Huxley, W. Feldberg a ďalších).

MVDr. Šárka Hejlová, CSc.; Veterinární a farmaceutická univerzita Brno;

Zvěrolékaři a zdravotní nezávadnost mléka

Do zajišťování produkce „zdravého“ mléka pro obyvatelstvo Čech, Moravy a Slezska se postupně zapojovali zvěrolékaři nově vzniklé Vysoké školy zvěrolékařské v Brně v čele s prvním přednostou Ústavu hygieny masa, mléka a potravin vůbec prof. Janem Lenfeldem. Zdravotní nezávadnost mléka byla zajišťována z pohledu zvěrolékařů příznivou nálezovou situací v chovu skotu (nulový výskyt TBC skotu – rok 1964). Tento trend je dodržován dodnes a jeho zárukou by měl být veterinární dozor při dovozu a přemísťování zvířat, prvovýrobě, zpracování mléka a dovozu mléka a mléčných výrobků.

STŘEDA 7. ZÁŘÍ 2016

PhDr. Beata Ricziová; Univerzita Komenského v Bratislave;

Alchymisticko-spagyrický rukopis zo 17. storočia

Predmetom môjho výskumu je rukopisná pamiatka *Astronomiae inferioris sive: Septem Planetarum Terrestrium, utpote Solis, Lunae, Martis, Mercurij, Iovis, Veneris et Saturni, Spagyricae Recensionis Compendium Marci Friderici Rosencreutzeri, Astronomi Chymici Labor, Anno 1646*. V rukopise sledujem predovšetkým jeho spagyrickú časť (uplatňovanie alchymie pri výrobe liekov), teda recepty, chemické návody a praktické rady na výrobu rozmanitých liečiv najmä z minerálnych látok. Preklad do súdobej slovenčiny poskytuje aj možnosti sledovať vývin pomenovaní chorôb v domácom jazyku.

PhDr. Dana Motyčková, CSc. – PhDr. Kateřina Sedlická; Etnologický ústav AV ČR, v.v.i.;

Přírodoléčebné hnutí a spolek Český Kneipp

Spolek Český Kneipp vznikl v roce 1892 a byl součástí hnutí a spolků kneippiánských a přírodoléčebných v Evropě a v Americe. Sídlo měl v Praze a během své činnosti měl až osm poboček. Jeho orgánem byl časopis *Přírodní lékař* (1896–1942). Spolupracoval i s mnohem silnějšími německými spolky přírodoléčebnými („Naturheil-Verein“) na našem území. Jeho činnost byla zejména osvětová a postihovala hlavně rovinu „domácké/domácí medicíny“, ale byla i výrazem odporu proti přílišné medikalizaci a normativním strategiím ve zdravotnictví, kdy se již minimálně od konce 18. století výrazně snižovala prostupnost a flexibilita hranic mezi ortodoxními a neortodoxními přístupy léčení.

Mgr. Ilona Pavelková; Muzeum Těšínska, p. o.;

Propagace a reklama lázní koncem 19. a v první polovině 20. století

Se zakládáním lázní a rozvojem lázeňství se postupně vyvíjela komerční propagace a reklama na jednotlivá lázeňská místa a jejich léčebné indikace. Příspěvek seznámí s reklamou, kterou zajišťovali lékaři formou lázeňských almanachů; propagací léčebných prostředků, např. minerálních vod a solí formou samostatné inzercce a tzv. všeobecnou reklamou, která zahrnovala drobnou tištěnou inzerci, pohlednice, brožury, statě v turistických průvodcích, lázeňské pohárky, sklenice, propagační předměty a plakáty. Cílem této reklamy byla snaha přilákat co největší počet lázeňských hostů, lázně tak zdůrazňovaly svoji jedinečnost a nenapodobitelnost svých přírodních zdrojů, kvality svých lázeňských lékařů a lázeňské péče.

Mgr. Vladimír Březina, Ph.D.; Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i.;

Lázně Bludov

Podnět k založení lázní v Bludově dal v polovině dvacátých let 20. století Zdeněk Pospíšil, syn bývalého správce velkostatku hrabat Žerotínů. Na pozemcích, které jeho otec získal v rámci pozemkové reformy, dal provést vrty a získal tak léčivou minerální vodu teplou 39,2 °C. V roce 1929 byly otevřeny nové lázně s teplou radioaktivní síro-jodovou a síro-železitou vodou. V období před 2. světovou válkou bylo rozšířeno vanové oddělení, postaven nový lázeňský dům, rozšířeno inhalatorium a další odborná oddělení. Za okupace sloužil objekt lázní jako lazaret pro německé vojáky. Majitel lázní Zdeněk Pospíšil se aktivně zapojil do odboje a v roce 1945 působil jako předseda Okresního národního výboru v Šumperku. V roce 1948 byly lázně zestátněny a přeměněny na ozdravovnu pro děti

se srdečními chorobami. V současnosti se léčba zaměřuje na vleklé záněty ledvin a močového ústrojí a dále léčbu otýlosti dětí a dorostu.

PaedDr. Patrik Derfiňák, PhD.; Prešovská univerzita v Prešove;
Zdravotný stav obyvateľstva Šariša v rokoch prvej svetovej vojny

Prvá svetová vojna znamenala pre obyvateľov Šariša veľmi ťažké obdobie. Boje v rokoch 1914–1915 prebiehajúce priamo na tomto území spôsobili rozsiahle materiálne škody, ktoré sa len postupne odstraňovali ešte v priebehu dvadsiatich rokov 20. storočia. Na celkovom zdravotnom stave obyvateľstva sa nedostatok vhodného bývania podpísal veľmi negatívne. Rovnaký problém spôsobovali aj ťažkosti v zásobovaní. Nedostatok potravín výrazne prispel k nárastu počtu infekčných ochorení. Prijímané opatrenia sa ukázali ako iba čiastočne účinné. Viaceré rozsiahlejšie epidémie si v konečnom dôsledku vyžiadali takmer rovnaký počet obetí ako vojnové strety.

PhDr. Peter Kovaľ, PhD.; Prešovská univerzita v Prešove;
Zdravníctvo na Podkarpatskej Rusi – dobové pohľady

Podkarpatská Rus sa stala najvýchodnejšou časťou novovytvoreného Československa v súlade s ustanovením saintgermainskej zmluvy zo septembra 1919 a v zhode so záujmami dohodových mocností aj časťou podkarpatských politických kruhov. Patrila medzi hospodársky a sociálne najzaostalejšie časti nového štátu. Príspevok sa pokúsi zhodnotiť povojnový stav zdravotníctva a zdravotníckej starostlivosti na tomto území, poukáže na hlavné problémy v tejto oblasti. Predstaví dobové názory predstaviteľov, ktorí boli do týchto problémov profesionálne zaangažovaní a zároveň sa aj snažili navrhovať východiská z tejto kritickej situácie.

Mgr. Radek Slabotínský, Ph.D.; Technické muzeum v Brně;
K histórii Nemocničného strediska pro Němce ve Svatobořicích u Kyjova v letech 1945–1949

Nemocniční středisko pro Němce ve Svatobořicích u Kyjova jako zvláštní zařízení pro přestárlé a nemocné osoby německé národnosti před jejich odsunem do některé z okupačních zón v Německu vzniklo na místě bývalého koncentračního a později internačního tábora a patřilo k největším svého druhu v českých zemích po skončení druhé světové války. Příspěvek sleduje vývoj střediska a životní podmínky jeho obyvatel, stejně jako si všímá personálu střediska.

PhDr. Ján Džujko, PhD.; Prešovská univerzita v Prešove;
Zdravie ľudu (1928) – príloha Slovenského Východu

Slovenský východ (1919–1937) ako prvý regionálny denník na Slovensku pod záštitou Republikánskej strany zeméľského a maloroľníckeho ľudu sa počas svojej dlhej existencie venoval rozličným oblastiam politického, hospodárskeho, kultúrneho, náboženského či spoločenského života. Nechýbali v ňom informácie o aktuálnom dianí v regióne, republike či vo svete. Mal niekoľko rozlične zameraných samostatných i nesamostatných príloh. Jednou z nich bola aj príloha Zdravie ľudu, ktorá bola súčasťou novín v roku 1928. Napriek tomu, že vychádzala s týždennou periodicitou na jednej strane, prinášala mnoho zaujímavých informácií o pomeroch v slovenskom zdravotníctve ako aj množstvo užitočných rád pre čitateľov zaujímajúcich sa o svoje zdravie, ktoré sa v samotných novinách vyskytovali len sporadicky.

PharmDr. Jan Babica, Ph.D.; České farmaceutické muzeum;
Teoretické problémy farmaceutického muzejnictví v Československu po 2. světové válce

Príspevek sa venuje rozvoju farmaceutickej muzeológie ako viednej disciplíny ve 2. polovine 20. storočia. Již od 2. poloviny 19. století a během 1. poloviny 20. století dochází díky úsilí jednotlivců i odborné farmaceutické společnosti ke shromažďování a uchovávání hmotných dokladů historického vývoje farmacie. Tuto etapu charakterizuje zaměření na sběr a prezentaci artefaktů z lékáren a využití sbírek spíše k propagaci až glorifikaci lékařství. Snahy o tvorbu farmaceutických sbírek a vytvoření farmaceutického muzea pokračují i po 2. světové válce. Od 50. let 20. století dochází k vzestupu vědecké úrovně farmaceutické historiografie (především díky zřízení Ústavu dějin lékařnictví na Farmaceutické fakultě Masarykovy univerzity v Brně) i k rozvoji obecné

muzeologie jako samostatné vědní disciplíny či alespoň teorie muzejní práce (brněnská muzeologická škola Z. Z. Stránského). Tyto faktory přispěly k aplikaci zásad a metod obecné muzeologie i v oblasti farmacie a ke snahám etablovat speciální muzeologii farmaceutickou. Představiteli tohoto směru byli především farmaceuti Zdeněk Hanzlíček a Václav Rusek. Ve svých pracích se zabývali mimo jiné definováním farmacie (již neztotožňované s lékárenstvím, ale pojímané širěji) a základních farmaceutických kategorií a s tím souvisejícím určením předmětu jako farmaceutické muzeálie, aplikací teorie muzejní selekce, tezaurace a komunikace do farmaceutického muzejnictví či důležitostí odborné terminologie. Za stěžejní výsledek jejich díla je možno považovat takzvaný farmaceutický tezaurus (1974) coby návrh systematizace muzeálií respektující jejich funkční zařazení v oboru farmacie a dále technické a materiálové provedení. Tento tezaurus byl aplikován při třídění historických sbírek a vlastní sbírkotvorné činnosti již neexistujícího Ústavu dějin farmacie Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové a nadále je využíván v odborné práci Českého farmaceutického muzea.